

PRAKTYKARZ (51) *sb m*

-ty- (33), -ti- (18).

Pierwsze a jasne, drugie pochylone.

sg *N* praktykárz (27). ◇ *G* praktykárza (7). ◇ *D* praktykárzowi (1). ◇ *I* praktykárzem (1). ◇ *pl N* praktykárze (8). ◇ *G* praktykárzów (5); -ów (1), -(o)w (4). ◇ *D* praktykárz(o)m (1). ◇ *A* praktykárze (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde także XVII w. (z Cn).

1. *Wróżbita, przepowiadacz przyszłości, prorok; divinus PolAnt, Mącz, Cn; astrologus PolAnt, Mącz; chaldeus Mącz, Cn; fatidicus Mącz, Calag; augur Mącz, PolAnt; genethliacus, hariolus, haruspex, metoposcopus, physiognomus, sortilegus, vates Mącz; magus PolAnt (49)*: Rzekł młodzyeniec/ wzdyc przedię Płánety moc máią/ Gdyż owi práktykarze czáfy powiedáią. O niemocach/ o śmierciach/ o pewnych przygodach *RejWiz* 137, 152 [2 r.]; *RejZwierz* 37v [2 r.]; Rzekł Sámuel Saulowi/ iam iest widzący/ to iest práktykarz *BielKron* 63v, 122, 424v; Tiresias, Król y práktikarz thebáński któri od Bogini Iuno oślepien yest. *Mącz* 456b, 17b, 18b, 20d, 91c, 112a (10); A iesli Práktykarzom nálfzym wierzyć mamy/ Przeczże fwych obyczáiw wždy nie polepízamy? *Prot D; RejPos* 244; ia Iehowá czyniący wízytko/ rozciągam niebiofá lam/ rozpościeram ziemię sofá. Rozprałam známioná práktykarzow *BudBib Is* 44/25; y onich [*bogach*] to śmieie Práktykarze w mendácyjách fwych twierdzą/ żeby oni defzcz/ grad/ śnieg/ pogodę y niepogodę/ wiátry/ fuchość etc. fpułzczali. *CzechRozm* 6v; *StryjKron* 121; *GosłCast* 25; ia fie zatym vdam Do Práktykarzá/ iego w tey fprawie zopytam *PaxLiz* B4v, B, B3, B4, C3v [2 r.], D; [[*Cycero*] był [...] Augurem/ ktorego po polfku Práktykarzem názwác mużę. *CiceroKosz* K2 (*Linde*)].

W połączeniach szeregowych (7): Niechayże fie nikt miedzy wámi nie znáyduie coby miał przenáźác przez ogień [...] áni wiefzczek áni gułnik [...] Tákże áni czárnokfiężnik [...] áni práktykarz/ áni ten coby fie od vmárłych czego dowiádował. *BibRadz Deur* 18/11; Przyśzli tedy mędrzy y prákthtykarze/ Káldeyczycy/ y wiefzczkowie/ á opowiedzialem fen przed nimi *BibRadz Dan* 4/4; Fatidicus, Prorok/ Práktykarz/ Wykładác boskich obietnic. *Mącz* 118c, 403b, 476b; *Calag* 557a; zá czáfu Auguftá Ceáfárzá/ ták Máthematikowie/ Ástrologowie/ práktykarze/ iáko y kuglarze/ poľpołu z Rzymu byli wywołáni. *WujNT* 479; [Pánno corko Bábilońfka [...] Vpracowálás fię w wielkości rad twoich/ niechay teraz wyftąpią práktykarze y ci co fię po gwiazdách znáczą/ y oni krorzy [!] opowiedáią rzeczy przyfzłe *BibRadz Is* 47/13; *BudBib Deut* 18/10 (*Linde*)].

Wyrażenia: [»praktykarze niebiescy« = *astrologowie*: niechże teraz ftána/ á zbáwią cię práktykarze niebiefcy (*marg*) wł: pátrzyćielowie ná gwiazdy. (–) [*speculantes caelos*] *BudBib Is* 47/13 (*Linde*).]

»wieszcz praktykarz« (1): Chaldeus genethliacus, Wiefzczi práktikarz. *Mącz* 50d.

Szeregi: »czarownik abo praktykarz« (1): [*zabobony sq*] kiedy miáło Bogá rádzi fię czártá/ ábo fług iego czárownikow ábo práktykarzow. *WujNT* 470.

»prorok, praktykarz« (1): Mantis, Latine Divinus, Boski vel Vates, Prorok/ Práktykarz *Mącz* 208d. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 3 r.*]

»wieszczek (*a. wieszczbiarz, a. wieszcz*), (albo, i) praktykarz; [praktykarz i wieszczek]« (4): Augur, Wiefzczbiars, Práktykars. *Mącz* 20c, 153b [2 r.]; Narody Pogáńfkie wiefzczkow y

praktykarzow słuchaią. *PowodPr* 76; [Lud ten [...] słucha praktykarzow y wiefczckow [*augures et divinos*] *Leop Deut* 18/14 (*Linde*)]. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 3 r.*]

Przen (3) : Bo iuz tobie pewnieyzy Práktikarz być nie może/ iáko Pan twoy *RejPos* 244, 244 [2 r.].

2. *Prawnik* [*gra słów w nawiązaniu do znac. 1.*] (1) : Vciśnion wżędy nędznik dziwnie od możnego/ [...] Poydzye tám gdzye tym władną v drzwi sie nástawyzy [...]/ A sędzyowie czekaią iefzcze od zaránia/ Rádzą sie praktykarze s kołnierzmi liliemi/ Ale wierę nie o dzdzu iáko íami wiemy/ Acz więc będye pewny defzcz/ ále z oczu komu/ A przy exekucyey nádzyeway sie gromu *RejWiz* 122.

3. *Człowiek stosujący wybiegi* (1) : Ale iest drugi Práktikarz/ ktory mogąć mieć íprzęzay/ á nie ma go/ áby rowno z drugimi nierobił *GostGosp* 42.

Synonimy: 1. cf PRAKTYK.

Cf **PRAKTYK**

DDJ